

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 235.108 van 16 juni 2016
in de zaak A. 215.366/VII-39.357.**

In zake : Geert GHELDOLF
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Olivier Van Wouwe
 kantoor houdend te 1050 Brussel
 Marsveldplein 5
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

 het VLAAMS ZORGFONDS
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Bart Staelens
 kantoor houdend te 8000 Brugge
 Gerard Davidstraat 46, bus 1
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 23 maart 2015, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van het Vlaams Zorgfonds van 27 januari 2015 waarbij het bezwaar tegen het opleggen van een administratieve geldboete en de betaling van achterstallige bijdragen in het kader van de Vlaamse Zorgkasverzekering, wordt verworpen.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord en verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Adjunct-auditeur Thomas Maes heeft een verslag opgesteld.

Verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 mei 2016.

Kamervoorzitter Eric Brewaeys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Olivier Van Wouwe, die verschijnt voor verzoeker, en advocaat Tine Strubbe, die loco advocaat Bart Staelens verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Adjunct-auditeur Thomas Maes heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. In het kader van de zorgverzekering deelt de verwerende partij met een aangetekende brief van 29 januari 2014 aan verzoeker mee dat aan wie drie jaren de bijdrage niet, onvolledig of te laat betaalt, een administratieve geldboete wordt opgelegd. Zij deelt mee dat hij een administratieve geldboete heeft opgelopen voor de jaren 2011, 2012 en 2013. Er wordt aan toegevoegd dat de administratieve geldboete 100 euro bedraagt, en dat ook de verschuldigde bedragen van telkens 10 euro voor de jaren 2011, 2012 en 2013 uiterlijk op 4 april 2014 moeten worden betaald.

3.2. Verzoeker dient bezwaar in. Hij stipt daarbij aan dat hij beroep doet op “een instantie om financiële redenen”, dat er een collectieve schuldenregeling op hem van toepassing is, dat hij persoonlijk failliet is verklaard en dat hij onderworpen is geweest aan budgetbegeleiding of beheer. Hij voegt enkele stukken over zijn financiële toestand bij het bezwaarformulier.

3.3. Op 27 januari 2015 volgt de bestreden beslissing, waarbij het bezwaar niet gegrond wordt bevonden en onder meer wordt gesteld dat de geldboete verschuldigd blijft.

De beslissing is als volgt gemotiveerd:

“U beroept zich op uw verblijf in een strafinstelling. De geldboete vervalt enkel indien u gedurende de periode waarin de zorgkas een aangetekende herinnering verstuurt, in de strafinstelling verbleef. Dit wil zeggen tussen 1 januari 2013 en 30 april 2013. Uit het attest dat u bijvoegde, blijkt dat u van 15 februari 2011 tot 12 maart 2012 in de strafinstelling verbleef. Bijgevolg kan met deze reden geen rekening gehouden worden.

Verder haalt u aan dat u in budgetbegeleiding of budgetbeheer was. De geldboete vervalt enkel indien u gedurende de periode waarin de zorgkas een aangetekende herinnering verstuurt, in budgetbegeleiding of -beheer was door een Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW) of een erkende instelling. Dit wil zeggen tussen 1 januari 2013 en 30 april 2013. U toont dit echter niet aan met een geldig attest, ook niet nadat het Vlaams Zorgfonds dit vroeg bij brief van 8 september 2014. Bijgevolg kan ook met deze reden geen rekening gehouden worden.

U haalt ook aan dat uw situatie als beherend vennoot van de landbouwvennootschap L.V. gelijkgesteld moet worden aan een persoonlijk faillissement. Artikel 4, §6, 3° van het decreet zorgverzekering heeft het uitdrukkelijk over een ‘persoonlijk’ faillissement, precies om het onderscheid te kunnen maken met een vennootschap. Art. 4, §6, 3° is zeer duidelijk en behoeft geen verdere interpretatie. In deze zaak is geen enkel faillissementsvonnis terug te vinden op uw naam.

Eén van de redenen van vrijstelling van bijdrageplicht voor persoonlijk gefailleerden is dat personen in een dergelijke situatie een financieel precaire situatie hebben. Er kan echter moeilijk van uit gegaan worden dat alle gevallen van personen in een precaire financiële situatie moeten gelijkgesteld worden met een faillissement. De wetgever heeft bewust gekozen voor personen ‘in staat van (persoonlijk) faillissement’ of personen in een ‘CSR’. Indien uw persoonlijke situatie financieel zeer precair is/was dan hebt/had u de mogelijkheid zich te beschermen door een CSR aan te vragen, hetgeen niet

gebeurde.

Mogelijke redenen waarvoor u kan vrijgesteld worden van het betalen van de administratieve geldboete zijn opgesomd in het besluit van de Vlaamse Regering van 5 februari 2010. De argumenten die u aanhaalt behoren daar niet toe. Er is ook geen andere regeling waardoor de geldboete kan vervallen. Daarom kan uw bezwaar niet worden aanvaard.

Iedereen die in Vlaanderen woont en ouder is dan 25 jaar is verplicht om de bijdragen aan de Vlaamse zorgverzekering te betalen”.

IV. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Standpunt van verzoeker

4. Verzoeker voert in het eerste middel de schending aan van het vertrouwensbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel, het “rechtmatigheidsbeginsel” en de zorgvuldigheidsplicht.

Hij wijst erop dat de verwerende partij in het verleden reeds de bijdragen heeft opgevraagd voor de jaren 2007 tot en met 2010, met inbegrip van een administratieve geldboete. Ook toen tekende verzoeker bezwaar aan omdat hij zich “in een staat van faillissement” bevond in de zin van artikel 4, § 6, 3°, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering (hierna: decreet van 30 maart 1999). Nadat de Raad van State met het arrest nr. 223.871 van 13 juni 2013 de daarop volgende weigeringsbeslissing had vernietigd, zag de verwerende partij uiteindelijk af van de inning van de bijdragen en de administratieve geldboete. Verzoeker stelt dat hij erop mocht vertrouwen dat de verwerende partij akkoord ging met zijn standpunt dat hij zich “in een staat van faillissement” bevond, en dat hij om die reden dan ook logischerwijze geen bijdragen voor de jaren 2011, 2012 en 2013 was verschuldigd.

Verzoeker vervolgt dat de verwerende partij blijkens de bestreden beslissing nu echter haar standpunt heeft herzien en dat zij daarmee ontkent dat verzoeker voortaan gerechtigd zou zijn op de uitzondering van

artikel 4, § 6, 3°, van het decreet van 30 maart 1999. In plaats van verzoeker in kennis te stellen van deze wijziging van haar standpunt, zodat hij zich kon verweren of op zijn minst zijn toestand kon regulariseren, stuurde de verwerende partij een invordering voor de jaren 2011, 2012 en 2013 voor in totaal 30 euro en legde zij spontaan een boete op van 100 euro.

5. In zijn memorie van wederantwoord voegt verzoeker toe dat de verwerende partij verwijst naar sjabloonbrieven waarin noch de naam, noch de bedragen, noch een rekeningnummer worden vermeld en dat zij niet aantoont dat de brieven effectief werden verstuurd. Ook voegt zij geen ontvangstbewijs toe van het aangetekend schrijven dat op 27 februari 2013 zou zijn verstuurd, waarin hij zou zijn uitgenodigd om zijn bijdrage voor 2013 te storten en om de achterstallige betalingen te regulariseren. De enige brief waarvan de verwerende partij wel een volledig exemplaar bij het administratief dossier heeft gevoegd is deze van 29 januari 2014 tot het opleggen van de administratieve geldboete, die volgens hem moeilijk kan worden beschouwd als een rechtmatige kennisgeving van de wijziging van standpunt van de verwerende partij. Verzoeker vraagt de Raad van State uitdrukkelijk om geen waarde te hechten aan de andere brieven en verwijst daarbij naar het arrest van de Raad van State nr. 214.990 van 8 september 2011, waarin wordt overwogen “De verwerende partij toont niet aan dat deze brief (...), noch de andere brieven, ook effectief werden verstuurd of door de verzoeker werden ontvangen. Het volstaat daartoe niet om te verwijzen naar voorgedrukte sjabloonbrieven, waarvoor geen bewijs van verzending wordt voortgebracht”. Verzoeker wijst erop dat de bewijslast bij de verwerende partij rust. Het niet sturen van een aangetekende brief alvorens een administratieve geldboete op te leggen dient volgens hem te worden beschouwd als een aantoonbare fout van de verwerende partij. Hieruit volgt volgens hem dat zij geen geldboete mocht opleggen.

6. In zijn laatste memorie voegt verzoeker toe dat het volgens hem “juridisch technisch niet mogelijk” was om de anonieme sjabloonbrieven van valsheid te betichten.

Beoordeling

7. Het vertrouwensbeginsel is een beginsel van behoorlijk bestuur dat moet vermijden dat aan de rechtmatige verwachtingen welke de burger uit het bestuursoptreden put, wordt tekortgedaan. Dit houdt in dat de burger moet kunnen vertrouwen op een vaste gedragslijn van de overheid of op toezeggingen of beloften die de overheid in een concreet geval heeft gedaan. Om zich op een schending van het vertrouwensbeginsel te kunnen beroepen dient verzoeker het bewijs te leveren van een concreet bestuursgedrag dat aanleiding heeft gegeven tot een rechtmatige verwachting.

Dit vertrouwenwekkend gedrag kan onder meer bestaan uit een zich onthouden van het stellen van bepaalde handelingen, uit een impliciet optreden of uit een bewust stilzitten waardoor een bepaalde toestand wordt gedoogd. Dit is ook wat verzoeker te dezen aanvoert.

Verzoekers opvatting dat de verwerende partij zich op het standpunt had gesteld dat hij zijn bijdragen niet hoefde te betalen omdat hij de facto aanspraak kan maken op de uitzonderingsgrond vermeld in artikel 4, § 6, 3°, van het decreet van 30 maart 1999, kan niet worden bijgevalen. Deze visie wordt immers tegengesproken door de feiten.

Uit het feit dat de verwerende partij na het vernietigingsarrest van de Raad van State nr. 223.871 van 13 juni 2013, dat steunde op een formeel motiveringsgebrek, geen verdere initiatieven heeft genomen, kan niet worden afgeleid dat verzoeker wel degelijk in aanmerking kwam voor de vrijstellingsgrond waarop hij zich ook thans beroept. In dit arrest werd immers enkel vastgesteld dat de verwerende partij de toen in het geding zijnde beslissing tot het opleggen van een administratieve geldboete niet afdoende had gemotiveerd in de beslissing zelf.

Ook wat de jaren 2011-2013 betreft, die in de huidige zaak aan bod zijn, heeft de verwerende partij verzoeker meerdere malen aangeschreven om zijn bijdragen voor deze jaren te betalen. De verwerende partij voegt deze brieven en herinneringen bij het administratief dossier.

In tegenstelling tot wat het geval was in de zaak die heeft geleid tot arrest nr. 214.990 waarnaar verzoeker in zijn memorie van wederantwoord verwijst, voegt de verwerende partij te dezen wel degelijk een afdruk van haar computerbestand met verzendingsgegevens bij het administratief dossier. Ook voert zij in de memorie van antwoord een omstandig betoog waarom de bij het administratief dossier gevoegde afdrukken van de verzonden brieven omwille van technische redenen - in essentie: de “mailmerge” applicatie koppelt de sjabloonbrief aan de gepaste gegevens - niet verzoekers gegevens vermelden. Aldus levert de verwerende partij voldoende het bewijs dat zij niet heeft stilgezet en dat zij verzoekers niet-betalen voor de jaren 2011, 2012 en 2013 niet zomaar heeft gedoogd. Op de vraag van verzoeker om met de betrokken stukken van het administratief dossier geen rekening te houden, kan dan ook niet worden ingegaan.

De bestreden beslissing kan dus niet worden beschouwd als een herziening van een eerder ingenomen standpunt. Er blijkt evenmin dat de bestreden beslissing op onzorgvuldige wijze zou zijn genomen.

Ten slotte kan verzoeker niet worden bijgevalen - in zoverre deze opmerking in de memorie van wederantwoord al als een wettigheidsrief ten aanzien van de bestreden beslissing zou kunnen worden beschouwd - waar hij stelt dat de brieven geen optie vermelden om aan de verwerende partij te melden dat hij onder een uitzondering valt. De brieven verwijzen in dat verband immers zowel naar een folder met verdere informatie, een rechtstreekse informatielijn van de verwerende partij en het plaatselijke OCMW als aanspreekpunt indien hij in de onmogelijkheid verkeert om te betalen.

In de mate dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord bijkomend een schending van de hoorplicht aanvoert, geeft hij een fundamenteel andere invulling aan het eerste middel, die niet tijdig in het debat werd gebracht. Vermits dergelijke grief reeds in het verzoekschrift had kunnen worden opgeworpen is zij laattijdig en niet ontvankelijk.

De Raad ziet niet in waarom verzoeker de betrokken sjabloonbrieven niet van valsheid kon betichten.

Het eerste middel is niet gegrond.

Tweede middel

Standpunt van verzoeker

8. Verzoeker voert in het tweede middel de schending aan van “het zorgvuldigheidsbeginsel en de motiveringsplicht als algemeen rechtsbeginsel, en meer bepaald als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur en zoals aan het Vlaams Zorgfonds opgelegd door de Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen”.

Hij betoogt dat hij zich “in een staat van faillissement” bevindt en dat hieruit volgt dat hij gerechtigd is op de uitzondering van artikel 4, § 6, 3°, van het decreet van 30 maart 1999. Uit het feit dat zijn “landbouwbedrijf niet kan beschouwd worden als een handelaar en (hij) dus niet failliet kan gaan, aangezien de verzoekende partij niet onder het toepassingsgebied van de faillissementswet van 8 augustus 1997 valt” volgt volgens verzoeker niet dat hij zich niet “in een staat van faillissement” kan bevinden. Hij argumenteert: “Immers werden de kredieten opgezegd en weigert verzoekers kredietgever nog langer krediet te geven. Bovendien is de kredietgever overgegaan tot het te gelde maken van haar waarborgen. Doordat verzoeker de beherende vennoot is van de landbouwvennootschap is hij onbeperkt aansprakelijk”.

Verzoeker noemt de opmerking van de verwerende partij dat het moet gaan om een “persoonlijk faillissement” en dat er geen faillissementsvonnis te vinden is op zijn naam, “volledig naast de kwestie”. Voorts laakt hij het feit dat de verwerende partij het opportuun acht om zich in zijn plaats te stellen en voor te stellen dat hij de mogelijkheid had om zich te beschermen door een collectieve schuldenregeling aan te vragen. De collectieve schuldenregeling staat immers niet open voor een landbouwvennootschap. De verwerende partij mag volgens hem niet zomaar (onwerkbare) alternatieven suggereren om aan haar motiveringsplicht te voldoen. Bovendien, zelfs al zou de collectieve schuldenregeling openstaan voor een landbouwvennootschap, dan nog zou dit geen werkbare oplossing zijn aangezien de schulden van verzoeker dermate hoog zijn dat zij niet geschikt zijn om te worden geregeld in een collectieve schuldenregeling, waarbij de terugbetaling dient te gebeuren binnen de vijf jaar en er bovendien geen mogelijkheid bestaat om verschoonbaar te worden verklaard.

In zijn laatste memorie voegt verzoeker nog toe dat niet kan worden beweerd “dat de omstandige inhoudelijke kritieken die in het derde middel van het verzoekschrift ontwikkeld zijn, net aantonen dat de bestreden beslissing afdoende formeel is gemotiveerd”. Hij stelt dat “dit bijna identieke derde middel ook in het verzoekschrift in de zaak met arrest nr. 223.871 vermeld werd” en dat de “Raad toen besliste de weigeringsbeslissing te vernietigen op grond van een gebrekkige motivering”.

Beoordeling

9. De kritiek op de materiële motieven van de bestreden beslissing zal bij de beoordeling van het derde middel worden onderzocht.

De artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: motiveringswet) verplichten de overheid in de akte de juridische en feitelijke overwegingen op te

nemen die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dat op een afdoende wijze. Het afdoende karakter van de motivering betekent dat de motivering pertinent moet zijn, dit wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing te maken moet hebben, en dat ze draagkrachtig moet zijn, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen.

De belangrijkste bestaansreden van de motiveringsplicht opgelegd door de motiveringswet bestaat erin dat de betrokkene in de beslissing zelf de motieven moet kunnen aantreffen op grond waarvan ze werd genomen, derwijze dat blijkt, of minstens kan worden nagegaan of de overheid is uitgegaan van gegevens die in rechte en in feite juist zijn, of zij die gegevens correct heeft beoordeeld, en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar beslissing is kunnen komen, opdat de betrokkene met kennis van zaken zou kunnen uitmaken of het aangewezen is de beslissing met een annulatieberoep te bestrijden.

In de eerste plaats gaat deze motivering substantieel verder dan een eenvoudige verwijzing naar de bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering van 5 februari 2010 houdende de uitvoering van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering (hierna: besluit van 5 februari 2010). Anders dan in de eerdere beslissing ten aanzien van verzoeker van 28 oktober 2011 die door de Raad van State werd nietigverklaard bij zijn arrest nr. 223.871 van 13 juni 2013, blijkt uit de motivering zoals opgenomen in de thans bestreden beslissing wel degelijk welke de redenen zijn die de verwerende partij hebben doen besluiten dat verzoeker niet in aanmerking komt voor vrijstelling van de bijdragen en kwijtschelding van de geldboete en dat de verwerende partij verzoekers dossier heeft onderzocht. De verwerende partij motiveert daarbij uitdrukkelijk waarom zij van oordeel is dat verzoeker niet “persoonlijk failliet [is] verklaard” zoals hij had aangegeven in zijn bezwaarschrift: er bestaat geen faillissementsvonnis op zijn naam. Dat de verwerende partij verzoeker erop wijst dat hij heeft nagelaten een beroep te doen op collectieve schuldenregeling kan niet als een formeel motiveringsgebrek worden beschouwd, nu verzoeker zelf - en ten onrechte - had aangegeven in zijn bezwaarschrift dat er “een collectieve

schuldenregeling op [hem] van toepassing” was.

Uit de omstandige inhoudelijke kritieken op de bestreden beslissing - met inbegrip van een prejudiciële vraagstelling aan het Grondwettelijk Hof - die verzoeker in het derde middel ontwikkelt, blijkt dat hij deze motieven meteen heeft kunnen begrijpen en ze aan een uitvoerige wettigheidskritiek in zijn procedure bij de Raad van State heeft kunnen onderwerpen. De bestreden beslissing is dan ook afdoende formeel gemotiveerd, minstens werd voldaan aan de ratio legis van de wet van 29 juli 1991. Er is evenmin aangetoond dat de verwerende partij bij het nemen van de bestreden beslissing onzorgvuldig zou hebben gehandeld.

Het tweede middel is niet gegrond.

Derde middel

Standpunt van verzoeker

10. In het derde middel voert verzoeker in hoofddorde de schending aan van artikel 4, § 6, 3°, van het decreet van 30 maart 1999 en van artikel 24 van het besluit van 5 februari 2010.

Hij betoogt dat de bestreden beslissing berust op een kennelijke vergissing in hoofde van de verwerende partij en dat zij uitgaat van een foutieve interpretatie van artikel 4, § 6, 3°, van het decreet van 30 maart 1999, zodat er sprake is van een fout in hoofde van het Vlaams Zorgfonds in de zin van artikel 24, 4°, van het besluit van 5 februari 2010.

De bewoording van artikel 4, § 6, 3°, van het decreet van 30 maart 1999 is nochtans duidelijk, zo vervolgt verzoeker: iedere aangeslotene die zich “in staat van faillissement” bevindt is vrijgesteld van het betalen van de jaarlijkse bijdrage en, in voorkomend geval, de administratieve geldboete, vermeld in artikel 21bis, § 1. De parlementaire voorbereiding van het decreet van

19 december 2008 waarmee de uitzonderingsgrond “als de aangeslotene in staat van faillissement verklaard is” werd toegevoegd, vermeldt dat de financiële situatie van de betrokken personen zeer precair is en dat in de praktijk slechts zeer zelden een geldsom kan worden gerecupereerd. Aangezien de financiële situatie van verzoeker precair is, hetgeen hij onder meer tracht aan te tonen met een beschikking van 3 mei 2005 van de rechtbank van koophandel te Veurne tot het aanstellen van een pandverzilveraar en een beschikking van 18 oktober 2011 van de beslagrechter te Veurne tot het aanstellen van een notaris om over te gaan tot de veiling van de bedrijfsgebouwen, zou hij wel degelijk onder de toepassing vallen van de genoemde uitzonderingsgrond. Ten slotte noemt verzoeker het feit dat de inkomsten van de landbouwvennootschap worden belast onder het stelsel van de personenbelasting een “aanwijzing” van het “persoonlijk karakter” van het zich ‘in een staat van faillissement’ bevinden”.

In ondergeschikte orde voert verzoeker de schending aan van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Hij betoogt dat hij op een onderscheiden manier wordt behandeld indien hij, doordat hij geen handelaar is, geen gebruik kan maken van de genoemde uitzonderingsregel, en dat deze verschillende behandeling niet objectief en redelijk kan worden verantwoord.

Verzoeker stelt voor om dienaangaande een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof.

11. In zijn laatste memorie voegt hij toe dat het een foute analyse zou zijn om voorbij te gaan aan het feit dat de beherende vennoot van een landbouwvennootschap onbeperkt aansprakelijk blijft voor de schulden van de landbouwvennootschap en dat daar precies het probleem ligt, “aangezien er geen insolventieprocedure bestaat onder het Belgisch recht om een insolventie met discontinuïteit van een landbouwvennootschap te regelen”. Daarnaast argumenteert hij dat het vaststaande cassatierechtspraak is dat een onbeperkt aansprakelijke beherende vennoot niet los kan worden gezien van een vennootschap onder firma (hierna: VOF) of een commanditaire vennootschap, dat

het faillissement van een VOF of een commanditaire vennootschap daardoor eveneens het faillissement van haar onbeperkt aansprakelijke beherende vennoot veroorzaakt, en dat dit principe mutatis mutandis eveneens geldt voor de onbeperkt aansprakelijke vennoot bij een landbouwvennootschap. Doordat te dezen een pandverzilveraar werd aangesteld voor de landbouwvennootschap, werkt deze juridische situatie van onvermogen volgens verzoeker rechtstreeks door op zijn vermogen.

Beoordeling

12. Artikel 4, § 6, 2° en 3°, van het decreet van 30 maart 1999 luidt als volgt:

“§ 6. De jaarlijkse bijdrage, vermeld in § 5, en, in voorkomend geval, de administratieve geldboete, vermeld in artikel 21bis, § 1, of het nog niet geïnde deel ervan, is niet verschuldigd:

1° na het overlijden van de aangeslotene;

2° als de aangeslotene het voorwerp is van een collectieve schuldenregeling;

3° als de aangeslotene in staat van faillissement verklaard is”.

Artikel 24, eerste lid, 4°, van het besluit van 5 februari 2010 luidt als volgt:

“De niet-betaling van de ledenbijdrage of de gedeeltelijke betaling van de ledenbijdrage wordt in de hieronder vermelde gevallen niet in aanmerking genomen om een administratieve geldboete op te leggen:

[...]

4° het niet of gedeeltelijk betalen van de ledenbijdrage is het gevolg van een fout van het Vlaams Zorgfonds, het Rijksregister of de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid”.

Op het bezwaarformulier zoals dit aan verzoeker ter beschikking werd gesteld en door hem werd ingevuld wordt de volgende voorgedrukte informatie vermeld:

“4 Kruis aan welke financiële situatie op u van toepassing is.

Uw bezwaar wordt alleen aanvaard als een van de opgesomde redenen van toepassing is en als u dat kunt staven met de bijbehorende bewijsstukken. [...]
[...] U bent persoonlijk failliet verklaard”.

In tegenstelling tot de premisse die verzoeker hanteert bij de adstructie van zijn derde middel, wordt dus noch in het decreet van 30 maart 1999 zelf, noch in het bezwaarformulier, expliciet verwezen naar een zich louter feitelijk “in een staat van faillissement” bevinden als mogelijke en voldoende vrijstellingsgrond. Artikel 4, § 6, 3°, van het decreet van 30 maart 1999 legt integendeel als ondubbelzinnige vrijstellingsvoorwaarde op dat de aangeslotene juridisch failliet moet zijn verklaard. Het bezwaarformulier wekt geen andere indruk en gewaagt eveneens uitdrukkelijk van een “persoonlijk” failliet verklaard zijn. Overeenkomstig artikel 6 van de Faillissementswet geschiedt faillietverklaring bij vonnis van de rechtbank van koophandel.

Uit de door verzoeker aangehaalde parlementaire voorbereiding van voornoemd artikel 4, § 6, 3°, kan niet worden afgeleid dat de decreetgever impliciet de bedoeling zou hebben gehad om te verwijzen naar een louter feitelijke toestand. Er blijkt in de door verzoeker aangehaalde passages uit de parlementaire voorbereiding integendeel te worden verwezen naar de specifieke juridische toestand van het faillissement, nu de decreetgever uitdrukkelijk refereert naar de “jarenlang aanslepende procedures” en de “verschoonbaarverklaring”. Bovendien heeft de decreetgever in hetzelfde parlementair stuk uitdrukkelijk verklaard met het opnemen van de vereiste van de faillietverklaring specifiek gevolg te willen geven aan een opmerking van de afdeling wetgeving van de Raad van State, namelijk dat het louter voorwerp uitmaken van een faillissementsprocedure niet volstaat maar dat er wel degelijk een faillissementsverklaring aanwezig dient te zijn. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt bovendien dat de decreetgever drie welbepaalde juridische vrijstellingsgronden wenste in te voeren: die van het faillissement, die van de collectieve schuldenregeling en die van het overlijden van de aangeslotene; geenszins blijkt daaruit dat de decreetgever de bedoeling zou hebben gehad om ruime vrijstellingsgronden op basis van geheel feitelijke

toestanden in het leven te roepen.

Aldus kan niet worden aangenomen, noch op grond van de klare tekst van de betrokken bepaling zelf, noch op grond van de parlementaire voorbereiding daarvan, dat elke feitelijke precaire financiële toestand zou volstaan om op basis van artikel 4, § 6, 3°, van het decreet 30 maart 1999 in aanmerking te komen voor vrijstelling van de bijdrageplicht.

Het middel faalt dan ook in zoverre erin wordt opgeworpen dat de verwerende partij bij het nemen van de bestreden beslissing een foute interpretatie heeft gegeven aan artikel 4, § 6, 3°, van het decreet van 30 maart 1999 en bijgevolg een fout zou hebben begaan in de zin van artikel 24, 4°, van het besluit van 5 februari 2010.

Verzoekers argument dat hij ten onrechte op een onderscheiden manier zou worden behandeld - in essentie omdat hij als landbouwer niet failliet kan worden verklaard en bijgevolg niet voor vrijstelling van de bijdragen in aanmerking kan komen - kan niet worden aanvaard.

Overeenkomstig artikel 2 van de Faillissementswet komen enkel kooplieden in aanmerking voor faillietverklaring. Krachtens artikel 2, vierde streepje, van het wetboek van koophandel zijn landbouwers in beginsel geen kooplieden.

Echter is het zo dat, overeenkomstig artikel 1675/2 van het gerechtelijk wetboek, elke natuurlijke persoon die geen koopman is in de zin van het wetboek van koophandel, een verzoek tot het verkrijgen van een collectieve schuldenregeling kan indienen bij de rechter indien hij niet in staat is om, op duurzame wijze, zijn opeisbare of nog te vervallen schulden te betalen en voor zover hij niet kennelijk zijn onvermogen heeft bewerkstelligd. Verzoeker beroept zich doorheen zijn betoog op een dergelijke toestand.

De decreetgever heeft met artikel 4, § 6, 2°, van het decreet van 30 maart 1999 bovendien personen die het voorwerp zijn van een collectieve schuldenregeling vrijgesteld van de bijdrageplicht in de zorgverzekering, alsook van eventuele administratieve geldboeten. Aldus blijkt de decreetgever te hebben voorzien in een vrijstellingsgrond voor niet-kooplieden die zich in een precaire financiële toestand bevinden.

Verzoekers stelling dat een collectieve schuldenregeling voor hem niet werkzaam is, is niet meer dan een blote bewering. Hij verwijst ter staving enkel naar een kort persartikel uit een ledentijdschrift van de Boerenbond, dat bovendien enkel het verschil voor landbouwers tussen een faillissement en een collectieve schuldenregeling uiteenzet, zonder daarbij tot hetzelfde besluit als verzoeker te komen inzake de niet-werkzaamheid van dit laatste. Verzoeker voert niet aan, laat staan dat hij aantoont, dat hij zelf reeds zou hebben gepoogd om een collectieve schuldenregeling te verkrijgen, of dat deze hem zou zijn geweigerd. Bovendien verliest verzoeker in zijn betoog het onderscheid uit het oog tussen zijn eigen toestand als natuurlijke persoon en deze van de landbouwvennootschap waarvan hij beherend vennoot is. Het feit dat de vennootschap niet in aanmerking komt voor een collectieve schuldenregeling belet immers niet dat verzoeker als natuurlijk persoon wel degelijk onder het toepassingsgebied van deze regeling valt en van de bescherming die deze hem biedt - zoals ook te dezen tegen de verwerende partij - kan genieten.

Daarnaast kan erop worden gewezen dat verzoekers betoog in verband met de onwerkzaamheid berust op de foute - achterhaalde - veronderstelling dat een collectieve schuldenregeling in de tijd beperkt zou zijn tot vijf jaar. De wetgever heeft deze beperking reeds met de wet van 26 maart 2012 “tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek wat de collectieve schuldenregeling betreft” opgeheven en vervangen door een verlengbare termijn van zeven jaar, onder meer om specifiek voor landbouwers aanzuiveringsregelingen over lange duur mogelijk te maken.

Het is dan ook ten gevolge van verzoekers eigen keuze om geen verzoek tot collectieve schuldenregeling in te dienen dat hij niet in aanmerking komt voor vrijstelling van bijdragen voor de zorgverzekering en kwijtschelding van de geldboete en niet omwille van een mogelijke ongrondwettigheid van de betrokken bepaling van het decreet van 30 maart 1999. Er bestaat dan ook geen noodzaak om verzoekers prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen.

Het derde middel is niet gegrond.

V. Rechtsplegingsvergoeding

13. De verwerende partij vraagt dat verzoeker zou worden veroordeeld tot betaling van de wettelijk voorziene rechtsplegingsvergoeding. Er is grond om verzoeker, die dient te worden beschouwd als een in het ongelijk gestelde partij die juridische tweedelijsbijstand geniet, met toepassing van artikel 30/1, §2, tweede lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, te veroordelen tot betaling van een minimum rechtsplegingsvergoeding van 140 euro.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. Verzoeker wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 200 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 140 euro, verschuldigd aan de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zestien juni tweeduizend zestien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,
Pierre Lefranc,
Peter Sourbron,
bijgestaan door
Bart Tettelin,

kamervoorzitter,
staatsraad,
staatsraad,
griffier.

De griffier

De voorzitter

Bart Tettelin

Eric Brewaeys